СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXII. Число 125. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 29. мая, 1924. VOL. XXXII. No. 125. Jersey City, N. J., Thursday, May 29, 1924. THREE CENTS

Комітет заграничних справ принимає плян сенатора Пепера.

ВАШІНҐТОН, 27. мая. — Сенатовий комітет для заграничних справ приняв нині більшостю голосів плян приступлення Злучених Дрежав до межидержавного суду після пляну сенатора Пепера.

Се рішенне вважається новою поражкою президента Кулиджа бо Пепер предложив свій плян на місце пляну Кулиджа.

СЕНАТ ПОСТАНОВИВ ПІДНЯТИ РОБІТНИЧУ ЗАПЛАТУ ПОЧТОВИМ УРЯДНИКАМ.

ВАШІНҐТОН, 27. мая. — Сенат приняв нині 72 голосами проти 3 підвисшити пенсію листоношам. Уряд ся підвишка буде коштувати коло 60 міліонів долярів у рік.

Палата послів проекту ще голосувала.

НЕ ЗНАЮТЬ, ЯК ДОВГО РАДИТИ.

ВАШІНҐТОН, 27. мая. — Провідники палати послів та сенату знова відбули конференцію з .президентом .Кулиджом, щоби встановити дату, коли конґрес має покінчити свою роботу та розійтися на вакації. Сенатори хочуть, щоби всі роботи покінчилися до 7. червня, але вони не думають, що вспіють викінчити всі потрібні законодатні праці.

ФОРДОВИ НЕ ПОВЕЗЛО.

ВАШІНҐТОН, 27. мая. — Рільничий комітет сенату остаточно приняв в справі фабрик на Масел Шовлс такий проект, що їх мавби вживати самий федеральний уряд, а не віддавати їх на приватне використуванне.

Тим самим погребано проект автомобілевого фабриканта Форда, котрий хотів заложити там фабрики штучного навозу та електрики.

КЛОПОТИ УРЯДУ З НОВИМ ІМІҐРАЦІЙНИМ ЗАКОНОМ.

ВАШІНҐТОН, 27. мая. — Кулиджове потвердженне іміґраційного закона прийшло так несподівано, що воно викликало немале замішанне по американських конзулярних урядах в Европі.

Департамент праці, котрий має нагляд над іміґраційними справами, дістав уже цілий ряд запитів, що робити з іміґрантами, котрі вже дістали дозвіл на виїзд до Злучених Держав, а після нового закона не малиби бути допущені. Так приміром з Росії дістало такий дозвіл 3,800 людий, а тут на рік малоби впуститися звідси всего 1,700 душ.

Сі трудности се лишень один з многих примірів тих трудностий, на які новий закон наражує іміґрантів.

РОБІТНИЧА ЮНІЯ РОЗБИЛА ПІДПРИЄМЦІВ.

НЮ ЙОРК, 27. мая. — Загального страйку робітників та робітниць, занятих при виробі жіночої одежі, не буде, бо робітничій юнії вже вдалося розбити підприємців. Юнія заключила вже договір з більшою частиною підприємців, так що лишень менча частина і то слабша фінансово та числом робітників опирається ще домаганням юнії.

ЖІНЦІ НЕ ВДАЛОСЯ СТАТИ СЕНАТОРОМ.

ЧАРЛСТОН, Вест Верджінія, 27. мая. — Пані І. Дж. Брави, вдова по конґресмені Бравні, старалася добитися номінації на кандидатку демократичної партії на федерального сенатора. Станула вона на „сухім" становищи, і її без труду побив „мокрий" кандидат, конґресмен Розеблум.

ВЖЕ МАЮТЬ ДОСИТЬ „СИНИХ" СВЯТ.

СПРИНҐФІЛД, Месечусетс, 27. мая. — Методиська конвенція заявилася нині за здержаннем аґітації за „синіми неділями". За внесеннем голосувало 6 разів більше делеґатів, як проти. Замітне се тому, бо сласне ся церква була колись дуже за строгим святкованнем неділі.

ДЕСЯТКИ ЛЮДИЙ ПОГИБЛО ЧЕРЕЗ БУРЮ.

АТЛАНТА, Джорджія, 27. мая. — Через стейти Алабаму та Місісіпі перейшла страшна буря, жертвою котрої впало богато людий.

Цілі села й місточка знищені. Маєткові шкоди великі. Число людських жертв в цілости ще не тідоме. Досі вже найдено 31 трупів та 67 тяжко покалічених. Денеде буря змела з лиця землі цілі родини.

„ЗА ОСТРО КРИТИКУЮТЬ".

НЮ ЙОРК, 27. мая. — Міський судля Едґар Лоер нарікає, що стейтова судова комісія, встановлена стейтовим ґубернатором для реформи низчого стейтового судівництва, критикує низчі суди занадто остро.

ШІСТЬ ОСІБ ПОГИБЛО В ОГНИ.

НЮАРК, Ню Джерзі, 27. мая. — В Готели Милса, де можна дістати комнату до спання за 40 центів, вибух в ночи пожар. Заким жителі могли одітися та вибігти з комнат, пожар захопив 6 осіб. Опісля добуто лишень їх звуглені тіла.

ЛІЧАТЬСЯ ХЛЬОРИНОВИМ ҐАЗОМ ВІД КАТАРУ.

НЮ ЙОРК, 27. мая. — В отворенім недавно шпитали для лічення катару хльориновим ґазом, зявилося вчора 15 осіб, хорих на „катар в голові". Кождий дихнув хльоринового ґазу та пішов домів.

Сього ґазу вживали підчас війни до троєння людий. Лікар президента Кулиджа вживав йог до лічення президента, як він захорів на катар. Так як проба показалася вдачною, нюйорський міський уряд здоровля завів у однім шпитали проби з лічением катару хльориновим ґазом, щоби ствердити його лічничу вартість.

ЧИ БУТЛЕҐЕР МАЄ ПЛАТИТИ ПОДАТОК?

ОТАВА, 27. мая. — Таке питанне має рішити канадійський суд. Канадійський податковий уряд наложив високий податок на одного бутлеґера, але сей відмовився платити податок на тій основі, що його доходи походять з незаконної торговлі, а тим самим держава не може їх признавати та оподатковувати. Низчий суд станув на противнім становищи, але бутлеґер вніс рекурс до висшого. Сей ще поитання не рішав.

ДВА ТИСЯЧІ ДОЛЯРІВ ЗА ДВА ЗУБИ.

НЮ ЙОРК, 27. мая. — Лава присяжних суддів у нюйорськім стейтовім суді признала 2,000 долярів відшкодовання матери одного хлопця, котрому дентист вирвав через помилку два здорові зуби.

НАЙБІЛЬШИЙ ПАМЯТНИК НА СВІТІ.

Славний різбар Карло Фонтана затдумує збудувати в Віяреджо, недалеко від Ґенуенського залива, памятник високий 165 метрів. Памятник зображував би Прометея. Памятник служив би за морську ліхтарню і прославляв би славного анґлійського письменника, котрий втопився недалеко Віяреджо.

НОВІ ПОДРОБИЦІ ПРО ТАЄМНИЧЕ ПРОМІННЯ.

Часописи звідомляють, що Анґлійцеви Г. Рідел Метюз вдалося винайти якісь загадочні проміні поідбні до цих, що їх описує Уелс у своїй фантастичній повисти п. з. „Боротьба світів". Проміні ці на віддаль можуть насосити смерть усім живим істотам, висаджують у воздух склаи дмуніції і скидають із воздуха аеропляни. Сам винахідник покладає великі надії на свій винахід. Каже, що в будуччині завдяки його винаходу внеможливиться всяку практичну війну, головнож війну у воздусі. Одначе для витворення цих проміннів треба би дуже богато електрики. Щоби Лондон забезпечився на просторі 50 миль перед нападами із воздуха, треба би одної нової стації для витворення електричної енерґії. Коштувала би вона три міліони фунтів стерлінґів. Винахідник подає деякі цікаві проби які робив при помочі свого винаходу в перших днях. Тими промінями вбив він мишу на віддаль 64 стіп, гасив на віддаль електричні лямпи й обезсилював маґнети моторів і аеропляниів. Припадково один співробітник винахідника попався у терен проміння, коли вони ще мали лише 500-ту часть своєї нинішньої сили, і в цюж мить упав непритомний. Двацятьчотири години не міг прийти до себе. Цілий такий апарат для менших експеріментів може поміститися на одному тягаровому авті. Як пишуть ґазети, дотеперішні досліди доказали, що проміні ділають на віддаль 50 миль, а на висоту 5 миль. Коли цей винахід покажеться зовсім практичним, то иншому винахідникови (або й тому самому — як то оповідає в одному оповіданні знаменитий російський гуморист Аверченко) лишається вдячне поле для винаходу апарату, який робив би „нешкідним" повиций винахід і т. д. в колісце.

СТРАЙК В ЕМСТЕРДЕМ, Н. Й.

З Емстердем, Н. Й., пишуть нам під датою 21. с. м.:

Сьогодня повстав страйк в тутешній фабриці Сендфорд і Сон Інк, котра лише розпочала роботу в понеділок 19. мая с. р. після місячного відпочинку.

Страйк повстав в головнійших частинах, а за ними мусіли вийти і другі. Причиною страйку є те, що фірма обтяла платню від 10% до 32%.

ДОВГИ ПОЛЬЩІ.

Внутрішний довг Польщі творить число 2,500,000,000,000,000 польських марок.

Зовнішний довг перевисшає 1 і пів міліярда золотих франків, а розкладається ось так:

Довг Франції: 779,858,433 золотих фран., Америці: 186,529,433 долярів, Анґлії: 4,530,818 фунтів стер., Італії: 75,000 зол. лірів, Голяндії: 12,737,520 флорінів, Норвеґії: 16,526,857 норв. корон, Данії: 358,850 зол. кор., Швеції: 1,973,080 шв. корон, Швайцарії: 73,600 швайц. фр.

НОВИЙ КЯЛЄНДАР.

Може бути введений у католицькому світі. Папа вже пристає на цей новий календар, по якому в році було би 13 місяців. Кожен місяць зачинався би неділею, а кінчався би суботою. Різдво припадало би все в четвер. Цілий рік числив би 364 дни. Першого дня в році не числилося биц В переступному році аж два перші дні не числилися би; то був би подвійний Новий рік. Чи такий календар буде введений, то ще не знати.

НАЙШЛИ КОЛЮМБОВУ МАПУ.

В архіві Народньої Бібліотеки в Парижі найшов припадково архівар Де ля Ронсіер мапу, про яку кажуть, що власноручно випрацював її сам Колюмб. І так між документами, означеними як портуґальські з XVI. століття, попав на ґеоґрафічну карту, де є почеркнені незвичайно добре береги Африки аж до рога Доброї Надії, який відкрито 1488 р. На мапі нема ніякої згадки, яка могла би вказувати на відкриття, пороблені після Христофа Колюмба. Італійською мовою означені є Зелені Острови, з заміткою, що відкрив їх якийсь моряк із Ґенуї. Бездоганно начеркнена Ґенуенська пристань. Із усього цього Ронсієр догадується, що мапу начеркнув Ґенуенець, котрий знав еспанську мову. З рукопису — який вістками похожий на рукописи славного Колюмба — догадуються, що мапа зладжена по Колюмбовому знанню ґеоґрафії, заки відкрив Новий Світ.

ШІСТЬ ХВИЛЬ СОНЦЯ НА ТИЖДЕНЬ.

Зі звідомлень із Ґрінвіча довідуємося, що Лондон і його найблизша околиця в місяці падолисті м. р. протягом сімох днів мали всього шість хвиль сонця. Це зменшення сонішнього світла спричинюють вічні мряки і дими, що уносяться над містом. Наслідки цього були що в цей мрачний час умерло 13 чоловік на тисячу більше як звичайно. Один мрачний день коштує Лондон приблизно 1 міліон фунтів стерлінґів, якого потрібно для освітлення.

Московські і польські заборці сваряться вже ізза злочинного риського договору.

МОСКВА, 27. мая. — Польща прислала остру відповідь на ноту советського комісаря закордонних справ Чічеріна, котрий закидав Польщі, що нарушила VII артикул риського мирового договору, який застерігав полагоду питання про національні меньшости. Чічерін домагався ліпшого трактовання Українців і Білорусинів на польській (?) території.

Польський уряд у відповіді каже, що вважає ноту Чічеріна вмішуванием в польські (?) внутрішні (?) справи, які не мають нічого спільного із VII артикулом договору з Риґи.

Далі польский уряд висловлює счудованне, що Росія обжаловує Польщу, що вона відмовляє меньшостям релігійних прав, коли Росія сама відмовляє релігійної і загальної свободи ріжним національностям.

Відтак польский уряд застерігається проти критиковання заяв польського президента.

Вкінці польське правительство заявляє, що не буде надуду відповідати на такі неоправдані (?) ноти, та що приязні взаємини між Росією і Польщею найкрасше удержати власне виконанием всіх постанов риського договору.

Комісар Чічерін відповів і на сю відповідь, заявляючи, що меньшости в Росії мають повну свободу, та що там нема жадних релігійних переслідувань. Він вкінці каже, що польська відповідь є тільки дальшим доказом, що Польща не хоче виконати постанов риског договору, та що його перша нота слушно опиралась на нарушенню VII артикула риського договору.

Замітка. Росія повинна була знати ще 21-ого березня, 1921, що Польща ніколи не додержує жадних договорів, та що вона й не думала додержати і того договору. А, впрочім, що варта такі протести, коли большевики знищили силу України і Білоруси, а навіть своєї Московщини? Тепер така паршива Польща іґнорує цілу Росію, чи там так званий „совєтський союз". Для Українців і Білорусинів риський договір се злочин, а що тепер заборці ізза свого злочину сваряться, не має особливого значіння ані інтересу.

ДЕМОСТРАЦІЯ МОНАРХІСТІВ І КОМУНІСТІВ У НІМЕЦЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ.

БЕРЛІН, 27. мая. — Нині підчас отворення німецького федерального парляменту виступили німецькі монархісти і комуністи з демонстраціею проти себе. Монархісти співали гимн „Дойтшлянд ібер аллес", а комуністи співали марселезу. До них прилучилась також і публика на ґалерії.

Комуністи кричали проти ґенерала фон Людендорфа і всіх послів з титулами. Грали також і свиставки й трубки.

Націоналісти кричали проти републики, а за відновою монархії.

МЕКДАНЕЛД ХОЧЕ ПІДНЕСТИ ЛІҐУ НАРОДІВ.

ПАРИЖ, 27. мая. — Сюди повідомляють з Лондону, що британський премієр Мекданелд приїде на Збір Ліґи Народів у Женеві у вересні сього року.

Він хоче на Зборі зясувати міжнародню політику Анґлії і домагатись, щоби Ліґа Народів розглянула і вирішила всі европейські спірні питання. Сим робом він хоче піднести силу Ліґи Народів.

ХОТЯТЬ УСУНУТИ МІЛЬРАНА.

ПАРИЖ, 27. мая. — В днях 1. і 2. червня с. р. буде тут національний соціялістичний конґрес.

Кажуть, що сей конґрес заявиться за усуненнем президента Мільрана. Соціялісти всіх ґруп хотять його усунути. Найліпшим способом до сього вважають, щоби від нього жадна парляментарна ґрупа не приняла доручення скласти новий кабінет.

ПУАНКАРЕ ВІРИТЬ У СВОЮ ПОЛІТИКУ.

ПАРИЖ, 27. мая. — Пуанкаре заявив учера в промові, що він певен, що нове соціялістичне правительство не змінить його заграничної політики.

БОЛЬШЕВИКИ РОЗГАНЯЮТЬ СТУДЕНТІВ.

БЕРЛІН, 26. мая. — З Росії повідомляють, що советська влада усунула 100,000 студентів висщих і середніх шкіл, котрі не мають посвідок, що вони належать до комуністичної партії. Між студентами найбільше робітничих синів івони тепер в розпуці, що мусять кинути продовженне своїх студій. Серед молодіжи були вже самовбийства.

В Петербурзі (Ленінґраді) пійшло 8,000 студентів, яких прогнано зі шкіл, походом до Смольного і домагались від Зіновєва, щоби вийшов до них. Зіновєв вислав проти них поліцію, яка розігнала демонстратів, а богато з них арештувала.

МАНЕВРИ В БЕСАРАБІЇ.

ВІДЕНЬ, 26. мая. — З Румунії повідомляють, що Румунія приготовляє на осінь великі маневри в Бесарабії. Се вважають визовом советського правительства.

ГРІМ УБИВ ГРАЧА В КРАКОВІ.

КРАРКІВ, Польща, 26. мая. — Нині вдарив тут грім на площі, де грали хлопці в мяча. Грім убив одного 15-літнього грача, а многих поразив.

ФРАНЦУСЬКО-ТУРЕЦЬКИЙ КОНФЛІКТ.

ЛОНДОН, 10. мая. — Тутешні часописі звідомляють з Царгорода, що останнє бомбардованне на границях Сирії французькими летунами було незвичайно сильне і в наслідках богато поважнійше між недавня карна експедиція. Турецьке правительство вислало на границю Сирії корпус війска.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тил. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ІМІҐРАЦІЙНИЙ ПРОЄКТ СТАЄ ЗАКОНОМ.

Президент Кулидж підписав у понеділок ухвалу конґресу про іміґрацію. В сей спосіб проект Джансона стає іміґраційним законом.

Постанови сього закона відомі. В короткі, він обмежує іміґрацію уродженців чужих країв до Злучених Держав ще далі, як се робив іміґраційний закон, що обовязував до кінця сьогорічного червня. Він обмежує іміґрацію до 2 процентів з того числа людий, які з кождого краю були тут після переписи з 1890. році. В своїх наслідках він побільшає іміґрацію з країв західної та північної Европи, але поменчує іміґрацію з полудневої та східної Европи.

Свого часу сей проект викликав був обурення іміґрантів з полудневої та східної Европи, бо він стоїть на становищі, що люди зі сих частий Европи менче побажані іміґранти, як люди зі західної та північної Европи. Всяка їх опозиція однак була з гори засуджена на невдачу, бо в Злучених Державах видно не було ніякої суспільної сили, яка станулаб за ними та за людськими правами, доптаними на їх думку новим іміґраційним проектом.

До того в очах Америки на перший плян висунулося зовсім друге питанне. Всі стали дебатувати над тим, чи порадно виключати зовсім японську іміґрацію, чи дати їм такі самі права, як другим народам та впустити тим способом 146 Японців. Американський конґрес заявився за повним виключенням японської іміґрації, хоча такою ухвалою завдав образу японському народови. Від коли сей проект висунено на денне світло, від тоді ніхто вже не говорив більше за іміґраційний проект, хиба за сю його точку. Другі іміґраційні питання забулися, немовби їх і не було. Виглядало, немовби й конґрес і уряд займався пусканнем димової хмари, поза котрою можнаби перепачкувати без ніякого протесту іміґраційний закон. Уряд остерігав конґрес, конґрес іґнорував уряд, уряд відгрожувався, конґрес бундючився.

Ціла афера скінчилася тим, що конґрес своє таки ухвалив, а президент увалу таки підписав. Підписав навіть з уступом проти японської іміґрації. Свою совість задоволив тим, що зазначив при підписі що сей уступ шкідливий, але йому не випадає через нього касувати цілого закона, котрий є й потрібний і добрий.

Закон входить в життє з 1. липня сього року.

ЗА АНҐЛІЙСЬКОГО КОМІСАРЯ ДЛЯ ГАЛИЧИНИ.

Польські законодатні тіла уважали вказаним і потрібним недавно ратифікувати сан-жерменський договір, а тимсамим ратифікувати побудовану на ньому постанову конференції амбасадорів з 14. березня, 1923, та признати, що до того часу Охідна Галичина не була під ніяким оглядом частиною Польщі.

Так твердить між іншим польський знавець міжнародного права проф. Цісьвіцький, підносячи тривожні зойки у варшавській пресі. Ратифікації сан-жерменського договору нагально домагалась Анґлія. „Анґлійському дипльоматови — каже проф. Цісьвіцький — іде про створення шляху для всадовлення АНҐЛІЙСЬКОГО КОМІСАРЯ У ЛЬВОВІ і в нафтовому басені, так як всадовлено Мек-Донелла в Данціґу". Жерелом „анґлійської узурпації" у справі Львова і нафтового басену вважає проф. Цісьвіцький ніщо інше, тільки сей уступ з рішення конференції амбасадорів, що покликується на 41. артикул сан-жерменського договору, що „етноґрафічні умовини вимагають відносно східної частини Галичини автономічного ладу (un regime d'autonomie)". А се доведе до того — каже він, — що „Анґлія наперед замовить собі українські скарґи. Опісля заявить, що даруючи Польщі Східну Галичину, була введена в блуд щодо розмірів автономії, та що закон про воєвідське самоурядовання не вистарчає. Згодом перепре в Раді Ліґи Народів відклик о доручення до Трибуналу в Газі. Відтак здобуде там таке рішення, яке собі замовить. Потім за посередництвом Ліґи Народів накине Польщі „Національну Раду", так як всупереч версайському трактатови накинула Портову Раду в Данціґу. Опісля, відповідно обробивши Українців, здобуде від них петицію про комісаря на зразок данціґського і здобуде в Лізі Народів його назначення".

Так бідкається проф. Цісьвіцький і навіть присягається, що воно так буде, а не інакше. „Якщо пишу неправду — кінчить він, — то нехай мене віддадуть під суд за діланне на шкоду Польщі".

На се звернула вже увагу українська преса в Галичині, зазначуючи, що українські політики повинні використати сі юридичні застереження, які признає Українцям Галичини прийнятий польським соймом і сенатом сан-жерменський договір.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ В АМЕРИЦІ ПОВИНЕН ПЛАТИТИ НАРОДНИЙ ПОДАТОК, ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИЗВОЛЬНУ БОРОТЬБУ В СТАРОМУ КРАЮ. ЖЕРТВИ НАЛЕЖИТЬ СЛАТИ НА АДРЕСУ:
OBYEDNANNYE, 847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

Непохитний український селянин.

Лондонський „Таймс" з 1. мая с. р. приносить оригінальну статтю від власного кореспондента про життє села на Великій Україні під наведеними заголовками. Перед статтею стрічаємо таку замітку: „Автор сеї статті недавно провів кілька тижнів на селах й у містечках Західної України, а також відвідав Київ". Очевидно редакція „Таймса" під терміном Western Ukraine, розуміє Правобережну Україну. Статтю лондонського щоденника наводимо тут дослівно:

Погорда до комунізму.

Умовини життя в містах на Україні та в Совєтській Росії загально й надалі катастрофічні. **Населення загибає; інтеліґенція** не всилі купувати собі ні одіння, ні страви і **поступенно щезає.** Місячна плата ледви вистарчає на злиденне животіннє. Убраннє коштує від 150 до 200 золотих рублів, себто дво або тримісячну плату.

Зате село на протязі останніх літ значно подужало по воєнному та комуністичному руйнованню. Ізза недостачі краму і високих цін на мануфактуру, **селяни вернулись до первісних метод соціяльної економії** і стараються заступити домашне приладдє та одіж домодільним робливом. Вони здебільша добре нагодовані і більшість з них має запаси збіжа. Число дрібної домашньої звірини зросло, але почувається недостача тяглової худоби, яка дуже дорога, головно коний.

Дві крайности: дуже богатий і дуже бідний селянин, щезли. Так званий „середній селянин", на якому Столипін силкувався оперти свою аґрарну реформу скріпився і став переважаючим. Вся влада у селі належить нині до тзв. „кляси" (незаможників). Землю поділено на підставі дуже своєрідної засади. Тільки мужеськи нащадки у якімось маєтку мали право одержати землю і ніякі „чужі" з інщої околиці не могли бути допущені до розділу у добичі. Селяни глядять тепер на землю як на свою власність. **Інстинкт приватної власности живе в душі українського селянина також само глибоко, як у душі французького.** Український селянин боронить заздро своєї власности і якби хто зважився нарушити права сеї власности, може зазнати дуже жорстокої кари. Селяни, щоб заокруглити свою землю, стараються виміняти свої розкидані шматки поля насумежні з ними а потім загороджують їх тином. Таким робом **село згодом ділиться на відокремлені хутори.** Колись селяни казали: „Земля — божа", а нині кажуть: „Тільки хабазє росте на Божій землі, та ґрунт, який я маю нині, є мій, а не Божий".

Того інстинкту приватної власности — „дрібненького буржуя", як каже большевицька термінольоґія, — не можна викорінити. Селянин безумовно не всилі зрозуміти чужого йому комунізму. Ось чому коли большевики робили спроби, щоб завести „комунізм споживників" по селах і забирати зерно силоміць, селяни, які не бажали працювати на „міських бродяг", засівали землю дуже мало і обробляли її погано. По введенню безпосереднього оподаткування вони почали обробляти більше землі. Причина чому подекуди земля залишається необробленою, в тому, що господарське знаряде знищене і нема богато худоби.

Сила селянина.

Доба воюючого комунізму і втрати, спричинені ріжними карними комуністичними наїздами, з метою збірки зерна, залишили свої сліди на селі. **Селянин глядить на комуністів, як на бродяг і руїнників, які і самі не хотять процювати і другим не дозволяють на чесне життє.** Мені трапилось раз переїздити через село на возі, запряженім у ліниву коняку. Мій візник розлютився і вдарив її здоровенним батогом: **„Вйо! ти, комуністе!"** — крикнув він, і на мій запит розяснив: **„Певно, що комуніст. Їсть овес і не хоче працювати — зовсім ,як комуністи".** Ся відповідь була дуже знаменна.

На селах комуністів в дійсности нема. Навіть у районних (cantonal) радах їх небільше як 13 процент. Повітові виконавчі комітети складаються з пересічних заможних селян, ворожих до комунізму. Тому, що не тільки місцеві, але й усі державні та педаґоґічні функції нині зосереджені в повітових екзекутивних комітетах, ясно що **пересічний селянин є справжнім господарем села. Уся сила вернулась до нього.** Повітовий екзекутивний комітет заняв місце попереднього повітового державного союза, становище „земського начальника" і самого земства. Єдиний звязок між центральним урядом і повітовим є у справі податків та військові бранки. **Якщо тільки податки заплачені і означене число новобранців явилося, офіціяльна радянська влада не має більшеніякого діла до села.** Нема між ними ніяких ниток інтелектуального характеру. **Істнує тільки сила мужика, який силкується яко мога розірвати всі нитки з центральним урядом.** Селяни платять податки тому, що таким робом позбуваються інтервенції уряду. Вони відобрали землю духовенству, але піддержують його і ходять правильно до церкви. Пропаґанда атеізму не мала між ними успіху. **Членів „Союза Комуністичної Молоді" зустрічають селяни буком і тому вони приневолені звернути свою атеістичну пропаґанду до міст.**

Змінена „червона армія".

Коли сказати, що радянський уряд ставиться підзорливо до селянства, то ся підзорливість вдвоє більша супроти армії. Уряд цяцькається зі своїм військом; догоджує йому і звеличує його при кождій нагоді. На велику скількість військових комуністів решта глядить зизом. **Моральний провід спочиває в руках офіцирів старої армії** які вступили до „червоної армії" в рр. 1918—1919 або яко добровольці або шляхом мобілізації і які боролись проти „білоармійців", або проти Польщі. Політичний нагляд над офіцирами з боку комісарів — знесений. Офіцирам запевнено деяку незалежність; шанують їх особисту гідність і матеріяльно вони меньше більше забезпечені. Варта підкреслити те, що в армії нема „червоної" пропаґанди, тому що вона не зустрічається ні зі симпатією офіцирів ні мужви. Там ведеться пропаґанда національна, головно звернена проти Польщі та Румунії.

Ся діяльна пропаґанда націоналістичних ідей творить центри зближення між Українцями і Білорусинами і поза межами України та Білоруси. Се небезпечна зброя, тому що армія пророчисто патріотична.

Тягар економічної руїни і відсутність справедливости, звязані з большевицьким режімом, почувається ще на Україні по містах, де умовини життя незвичайно важкі. **Розєднанне витворене большевиками між селом і містом, зростає щораз більше** і всі спроби, щоб витворити так зване „звязуюче кільце" (смычка), засуджені на невдачу.

Селяни відмовляються від жертв, які мають надолужити втрати націоналізованого промислу, або продавати дешевше зерно „на славу революції", коли мануфактура має казкові ціни. Вони продають [illegible] но тільки тоді, коли невідхильно до сього примушені, і купують тільки такі вироби, без яких не всилі обійтись, помагаючи собі яко мога домашніми виробами.

Селяни казали мені ось що: **„Ми вже якось там дамо собі раду без нафти, але нехай вони** (себто міщухи) **пробують жити без хліба".** Коли я питав їх, що вони мають намір зробити зі своїм зерном, я часто чув відповідь: „Нехай собі лежить воно їсти не просить".

ПЕРШИЙ ДЕЛЕҐАТСЬКИЙ ЗЇЗД УКРАЇНСЬКОЇ СЕЛЯНСЬКОЇ СПІЛКИ НА ЕМІҐРАЦІЇ.

28—29 квітня ц. р. в Празі на Славянськім Острові (Жофін) відбувся Перший Делеґатський Зїзд Української Селянської Спілки на Еміґрації в складі 150 повноправних делеґатів від 21 філії, 110 делеґатів з дорадчим голосом. Опріч того на зїзд завітало до 60 гостий, представників ріжних українських і не українських орґанізацій і установ та персонально. Зїзд відкрив і привітав голова Селянської Спілки Федір Сумневич; після чого обрано президію зїзду в такому складі: 1) голова — т. Никифор Григоріїв, 2) заступники голови — тт. Ріпецький Степан (празька філія) і Луцький Василь (лібенська філія), 3) секретарі — тт. Дмитрів Гриць (хебська філія), Обідний Михайло (празька філія) і Чорний Степан (пілзенська філія).

Вітаючи зїзд, голова Н. Григоріїв підкреслив надзвичайне значіння українського селянства в українській визвольній боротьбі, як в минулому, так і в теперішньому. В наслідок вікової неволі, український нарід стратив свої вищі верстви, які перейшли на бік ворогів української нації і через те опинився на становищі нації селянської, ограбованої, позбавленої головного засобу існування — землі, політичної і національної волі. Одначе, не дивлячись на страшну неволю й злидні, українське селянство зберігало цілі віки національну єдність і невпинно боролося за своє визволення.

В часи польської неволі українське селянство витворило зпоміж себе свій бойовий аванґард-козацтво, яке разом із ним піднядо боротьбу проти Поляків — Хмельниччину; пізніще воно створило Гайдамаччину.

В революційній визвольній боротьбі останніх років українське селянство, як радіще, було постійним джерелом сили. Воно принесло найбільше жертв на полі бою за волю українського народу. (На цім місці т. Григоріїв пропонує вшанувати память полягших вставанням; всі присутні встають).

Торкаючись ролі української інтеліґенції, Григоріїв констатує малу і незначну кількість її та що вона в тяжкі часи неволі легко зрікалась інтересів свого народу і переходила на службу ворогам. Значна частина інтеліґенції в наші часи, навіть послугуючись українською мовою, стала на бік переможців і через це фактично перестала бути українською; бо підшивається під психольоґію переможця, захищає його інтереси ,служить йому, через що денаціоналізується, хоч й уживає української мови.

Друга частина інтеліґенція, не вірячи ні в свої власні сили, ні в сили свого народу, пішла до чужинців просити допомоги, зрікаючись за цю допомогу захисту певних інтересів українського народу.

Лише невеличка частина інтеліґенції, покладаючи всі надії на українське селянство, пішла разом з ним і разом з ним терпить його долю. Через розпорошення інтеліґенції розпорошилося й селянство, втратило ясне розуміння своїх завдань, опинилось на роздоріжжі. За добрих часів, коли український народ, здавалося, осягав волю, багато було претендентим опікуватися ним, давати йому провід: монархісти, гетьманці, вишиванці і т. и. Тепер, коли народ в неволі, коли треба бороться за його долю — нема охочих помогти йому.

Чере зте українському народові (селянству) не залишається нічого иншого, як ступити на той шлях, до якого давно його закликали українські соціялісти і демократи — на шлях самостійного творення свого життя своїми силами, во імя своїх інтересів. Коли селянство хоче бути вільним, воно мусить само взятися до боротьби, не покладатись ні на кого; часи сподіванок на якихсь визволителів вже минули.

Ми бачимо, що й по инших краях селянство разом з другими працюючими верствами само бореться за свою долю. Обєднання, орґанізація українського селянства на еміґрації показує на відродження енерґії до самоуправи і згуртування сил для дальшої боротьби за волю. Григоріїв закінчує промову побажанням, щоби зїзд був тим порогом, за яким лишиться сумне минуле і почнеться світле майбутне.

На пропозицію голови т. Григоріїва зїзд ухвалив послати подяку п. Президентові Ч. С. Р. проф. Масарикові і в його особі чесько-словацькому народові за братнє відношення до українського селянства на еміґрації і допомогу йому, а також подяку премієр-міністрові п. Швеглі, міністрові закорд. справ п. Ґірсі та міністрові земельн. справ п. Годжі.

Далі зїзд привітали:

Від Вільного Українського Університету в Празі проф. Лотоцький; Реальної Української Ґімназії в Празі проф. Є. Іваненко, Укр. Вищого Педаґоґічного Інституту в Празі — проф. Лорченко, Громади Студентів-Емеґрантів з Вел. України — Олесіюк; Громади Студентів з Північно-Західних .Земель України — Лотоцький; Громади Студентів Вищ. Педаґ. Інституту в Празі — Огій, слухачів Реальної Ґімназії в Празі — Руденко, Т-ва Соціялістичної Молоді „Вільна Громада" — Росляк; Закордонної Ґрупи Укр. Соц.-Дем. Партії — Галаган, закордонних орґанізацій Укр. партії С.-Р. — Паливода, Радикальної партії — Остап Коберський; Українського Жіночого Союзу — Мірна; Міжнародньої Жіночої Спілки — С. Русова; Укр. Учительської Спілки на еміґрації — проф. Тимченко; Громади Кубанців — п. Омельченко; Укр. таборових орґанізацій в Калішу і Щепюрні в Польщі — Микола Шаповал; Т-ва українських письменників — Обідний; Кооперативних Курсів Селоспілки в Празі — Луцький; Центрального Комітету С.-Д. Грузії — Айолло; білоруських Соц.-Рев. — Гриб; Республіки Кавказьких Горів Мурят Ґатбозу; надіслано привітальну телеґраму від Укр. Господарської Академії в Подебрадах.

Вкінці привітав зїзд голова Укр. Гром. Комітету в ЧСР. Микита Шаповал, який між иншим сказав: розшматованню українського народу і пануванню над ним чужинців треба в боротьбі протиставити самоорґанізацію. В історії наш нарід склидав з себе неволю, але лише на хвилю, потім знов опинявся в ярмі. Причина цьому — неорґанізованість. Українство мусить зорганізуватися на нових основах: селянство, робітництво та трудова інтеліґенція. Ніхто не визволить українського селянина та робітника, лише вони самі. Самі працюючі маси мусять збудувати собі школи і фабрики, одібрати назад землю і всі скарби, які загарбали у них свої й чужі пани. Про це мусить подбати Селянська Спілка. Вона мусить зорганізувати селянство, допомогти йому просвітитись і усвідомити свої інтереси, щоби не дати нікому водити себе за ніс, особливо тій частині інтеліґенції, що звикла дивитися в чужі буржуазні городи. Через те праця орґанізованого селянина повинна йти в трох напрямках: орґанізація, освіта й боротьба. Анальфабет, неосвічений може героїчно вмерти, але не визволить нікого. День зїзду є днем свята закладення всеукраїнської національної й соціяльної революції і змете всіх своїх гнобителів. Маючи це на меті, Громадський Комітет започаткував орґанізацію робочого люду, орґанізацію Селянської Спілки. Лише таким шляхом ми виборемо й збудуємо Свобідну Українську Республику.

Після привітань телеґати й гості оглянули виставку праць і виробів слухачів курсів Селянської Спілки.

Гарбарські Курси Село-Спілки в Празі дали на виставку ріжноманітні вироблені слухачами курсів ,кіри, препарати для вирібки шкір, креми ріжні речі, виготовлені зі шкіри. Крім цього показано картоґрами шкіряного промислу і виробництва на Україні, лекторську літературу по гарбарству та надзвичайно цінні записки учнів, складені ними самостійно за браком українських підручників, з ілюстраціями й таблицями. Миловарний відділ Гарбарських Курсів дав вироби ріжних сортів мила.

Кооперативні Курси, Шоферські Курси, Курси Малограмотних в Миловицях подали свої програми, списки лекторського складу та фотоґрафії; члени пільзенської та седльчанської філій — праці своїх членів, котрі вони виконують як учні чеських шкіл, та фотоґрафії, празька та инші філії — картоґрами про склад та працю своїх філій.

(Дальше буде).

ПОКЛИК.

до Братів села Домаморич, пов. Тарнопіль, Галичина.

Дорогі Брати, ми низше підписані одержали лист зі старого краю від Комітету Церковного і Уряду Громадського, в котрім просять нас всіх в Америці о поміч на відбудову церкви, котра знищена через війну. Самі в селі не всилі відбудувати бо село майже до подовини знищене через війну. Отже вони прислали просьбу до нас та просять нас, щоб ми їм її не відмовили. Ми вже зібрали троха гроша і в недовзі вишлемо до старого краю. А тепер покликуємо ще до жертви на сю ціль слідуючих братів: Загородного Петра, Ґадамус Максима, Свербивус Максима, Свербивус Петра, Свербивус Андрія, Іваненького Андрія, Петрах Парані, Присляк Марії, Лисак Катерини, Сворінь Палі, та всіх других, хто має добре серце причинитися до тої ціли.

Жертви просимо слати на понизшу адресу.

Іван Лисак, Сворінь Роман, Олекса Лисак,
677 Market St., Newark, N. J.

ПОЗІР! — РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Заходом Жіночого Товариства Лесі Українки

— відбудеться —

БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 31. МАЯ С. Р. в гали тов. „Вільних Козаків".

На сей баль запрошується усіх Українців з Рочестер; приходіть усі а не пожалуєте.

За добру забаву ручить

124-25 **Комітет.**

ГАРТФОРД, КОНН.

Аматорський Кружок при укр. кат. церкві св. Арх. Михаїла

— відограє —

В СУБОТУ, 31-го МАЯ 1924.

ПРЕДСТАВЛЕННЄ

„ПІМСТА ЖИДІВКИ"

в 5-ох діях А. І. Кузич-Уманської

Початок о год. 8. вечер.

в St. Peter's Hall, 160 Main St.

Вступ для старших 50 центів; для дітий 8—15 літ 25 цнт.

122,4,5 **КОМІТЕТ.**

ПОЗІР! — МЕНВИЛ, Р. АЙ. І ОКОЛИЦЯ!

Заходом Бр. св. Стефана,

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

ДНЯ 30. і 31. МАЯ С. Р.

Пікнік устроюється на своїх лотах на Comberland Hill.

Вразі непогоди забава відбудеться в Народнім Домі.

Отож Бр. св. Стефана запрошує всю Українську Громаду з цілого стейту. При такій забаві добра нагода забавитися, розпізнатися, поговорити про своє і про народнє. А принадна музика розвеселить всіх так, що кожде буде чулося щасливим серед отвертої природи. Також і буфет буде знаменитий що додасть духа і охоти до забави, а за добру забаву ручить

125 **Комітет.**

AKRON, O., І ОКОЛИЦЯ!

Заходом Бр. Сош. Св. Духа, від. 295 У. Н. С., устроюється

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В НЕДІЛЮ, 1-го ЧЕРВНЯ, 1924

в Zigler Hall

cor. E. Voris & Miami Sts.

Початок о год. 3-тій пополудни.

Запрошується всіх Акронців до як найчисленнійшої участи.

125 **Комітет Бальовий.**

ФИЛАДЕЛФІЯ

ПРЕДСТАВЛЕННЄ

„ЙОСИФ В ЄГИПТІ"

ЩО МАЛО БУТИ В НЕДІЛЮ, буде поставлене

В ЧЕТВЕР, 29-ГО МАЯ, 1924

о 7.30 вечером

в галі св. Мих. Правосл. Церкви

НА FOURTH & FAIRMOUNT AVE.

Приходіть численно. Такого представлення Ви ще не виділи.

Комітет.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ?

Що де бузьок в хаті, там щастє? Чи ви знаєте, що вийшов перший гумористичний календар Бузьок? Він буде Вас веселити цілий рік і більше за 75 центів. Замовлення посилайте до книгарні „СВОБОДИ".

ПОЛЬСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ І ТАК ЗВАНІ „НАЦІОНАЛЬНІ МЕНЬШОСТИ" В ПОЛЬЩІ.

Львівське Діло пише:

З Варшави повідомляють, що з кінцем травня з ініціятиви посольської фракції П. П. С. (польської партії соціялістичної) має бути поставлене в польському соймі внесення із зазивом до уряду, щоб він якнайскорше предложив соймови проекти в справі територіяльної автономії для українського і білоруського „меньшости" та проекти введення основ конституції, то значить повної рівноправности для Жидів і Німців. Се внесенне випрацюють посли Дашиньський, Недзялковський і Чапіньський з посольським клюбом „Визволеня". (група Тугута).

Цей крок т. зв. польської лівиці є вислідом недавнех паломництв Недзялковського і Тугута до Лондону. Слід зазначити, що клюб ППС. сам не предкладає ніякого проекту розвязки цілого питання, тільки хоче віддати його в руки уряду Владислава Грабського.

Балачки про якусь „комісію", яку буцімто мав покликати премієр Грабський для справ „кресів", а в якій поруч з такими „знавцями" як Станислав Грабський, Левенгерц і проф. Кашніца, мав засідати Недзялковський, позбавлені основи. Посол Недзялковський заявив, що та комісія уявляє собою якусь загадкову трансцедентальну інституцію.

В соймових кругах догадуються, що сойм ще перед феріями ухвалить статут для меньшостий. Вислідом праць над проектами міністрів внутрішніх справ і освіти займеться політичний комітет ради міністрів. На місце Недзялковського (ППС.) увійде посол Тугут (Визволене). Представник ППС. заявив, що його сторонництво за територіяльною автономією для Українців у Білорусинів. Для Східної Галичини домагатиметься ППС. територіяльної автономії згідно зі своїм внесенням сперед двох літ.

ПОЇХАВ І ПЕРЕКОНАВСЯ.

(З канадійського Укр. Голосу).

Вже пару тижнів тому дістався в наші руки лист від одного українського робітника зі Злучених Держав, що поїхав до робітничої комуни на Совітській Україні. Сей лист годі було скорше помістити через брак місця. З зрозумілих причин ми пропускаємо з листа назву місцевости, з якої він написаний, і инші признаки, по яких можнаб пізнати їх автора, а також пропускаємо деякі його занадто острі вислови про Жидів, які нам не виглядають на відповідні до друку, така з них бє ненависть до теперішних володарів Совітських Републик. Ось сей лист:

Дорогий Брате! Хочеш довідатися, як тут є. Мені тут досить добре, але загалом тут біда, бо люде пострадали і тим, що була війна і тим, що був неврожай через два роки. Тепер мають тут їсти доволі, тільки за одежу біда. Тут на Україні то одна революція. Убито підчас неї півтора міліона коней, то робити нема чим і все поле стояло необроблене. Але і тут було сего року подостатком хліба. Я роблю у майні, а у майні можна заробити добре. Ми робимо в комуні, то нам виходило по сто пятьдесять долярів на місяць. На доляри ми могли тут заробити по 6 і 7 долярів на день, а робимо тільки по 6 годин в майні. І робить кождого дня, не так як в Америці, бо тут нема нічого, все порозбиване, все у полю. Тому тут є подостатком роботи всюда.

Тоті, що їхали з Америки, то їх вислав на Сибір. Там є дуже велика індустрія. Там є вугіль і зелізо і золото. Там будуються дуже великі шапи. А ми тут їхали з Америки, перша група майнерів. Ми післали були делєгата, то він поїхав на Сибір і там не було ґавзів. То ми були в Петрограді, а потім в Москві — і там є майни — а наконець післали нас сюда. Ми тут заробляємо доста добре, але тільки то, що всьо Жиди тут ґаздують. Тепер тут нема нічого доброго. Вони старих капіталістів побили і повиганяли, а тепер будують нових капіталістів і то всьо Жиди. Робітники не мають тут нічого, ані фармері. З них остатну шкіру здирає той совіт. Ти не вір, що вони там пишуть таку пропаганду. Тут буде ім ще одна війна і вони сподіються ще одної війни, а тоді буде біда тим Жидам. Їх виріжуть до одного і аж тоді буде в Росії добре, а тепер тут добра нема.

Се правда, що Росія богата, але фармерам і робітникам нічо з того. Вони бідують як чорти. А за границею пускають пропаганду, що тут люде мають право. Тут люде права не мають і ти не вір. Тут мають Жиди право, а не люде. То видиш, вони землю дають, бо земля є доста в Росії і роби на тій землі, але то тільки на пропаганду. А робучі — голі і голодні, і права не мае вспоминатися. Тої бас, що є у майні, то щему скаже, що виженеіго з тих контрів, де він є. Бо як упоминаєся, то каже, що він контрреволюціонер і не має права. Якби ти подивився на тотих робучих, то заплакавби, як вони тут живуть. А тоті що роблять на фармі? Та він не годен оплатитися за тоту землю. І то ще не його земля, щоби міг він продати. То совітська земля. Так вони говорять, але де придеш, то всюди Жиди. Жиди по офісах і всюда.

І так, брате, говориться „Росія", але видити її, то не те. У центральній Росії — то пустий край, а Сибір і Україна є дуже богаті. То не Америка, ані Канада. Уральські гори представляються тобі, як чистий рай. Але тепер то всьо Жидова має в своїх руках. Тут люде чекають, щоби нині-завтра вибухла революція, то їм буде. Тут може булоби добре, якби були так не пустили Жидів, а так то люде бідують, що я Тобі навіть не годен описати всьо. Тай не знаю, чи Ти се дістанеш. Якби я знав, що дістанеш, то описавби більше, а так то не пишу Тобі сей раз. Більше напишу в другім листі, всю правду, як тут є.

По правді вони тут нас поважають, Американців, і тому нам несогірше. Вони бояться, щоби ми потому їх не описували поза границею. Але що тут руські терплять, то не до описання. Нас так не рабують, як руских. Руські роблять за дармо. А ми самі їх ображуємо і ми знаємо, кілько нам належиться. А руським вони кілько хотять, тілько платять і чисто їх рабують, тих бідних людей. Тому то і наші ті, що приїхали разом з Америки, поїхали вже до Америки назад, бо не хотіли дивитися на той рабунок, як тут бідних людей рабують тоті Жиди. Деби ти не прийшов то Жид. Я в своїм життю так богато їх скрізь не видів, як тут. Я сего Тобі навіть описати не годен. Ти знаєш, що тут був голод і неврожай і тих бідних людей ще й так рабують.

Там в Америці збирали на голодуючих, але вони того не діставали, то тільки Жиди та інтелігенція. Ми тут близько Азовського Моря, де був найгірший голод, то я навидився. Голод був у Великій Росії і тут на Україні і по тих козацьких областях, то всюди страшна біда. Ще таки найліпше там в Америці для бідних людей. Се я пишу Тобі правду. Я дався обманути, що повірив тій пропаганді в Америці і не знаю, як то буде мені, бо я хочу на весні поїхати назад до Америки, або Канади. Мушу поїхати, бо тут як прийде ще війна, то буде ще страшнійший пролив крови, як був. То ще не конець тій революції і без неї тут не обійдеся. Я писавби ще більше, але не знаю, чи той лист дійде до Тебе. А може Ти мені не хочеш вірити, то я не знаю, бо і я не хотів вірити, але тепер вже сам виджу, як тут є. Тут можна жити, то правда, але не так, як тут люде пострадали і тільки на те, щоби Жидам зробити панования, а через них тепер трудно жити. Добре зробив той, хто тут не їхав і остався в Америці. Я собі думав, що тут пролетаріятська держава, а то видиш, що тут є. Поздоровляю Тебе і т. д.

СЕ СМАК — ТОВАРИШІ КУРЦІ!

„Я завше курю циґаретки і поки спробував ГЕЛМАРС я переходив з одного ґатунку до другого. Тепер я є завзятим курцем ГЕЛМАР позаяк знайшов ГЕЛМАР як циґаретку котра вдоволяє мій смак".

Курці, котрі знаються на якости беруть ГЕЛМАР, позаяк турецький тютюн знаходячийся в ГЕЛМАР є найлекший і найліпший тютюн на циґаретки.

HELMARS

СУТЬ АБСОЛЮТНО ЧИСТІ.

ГЕЛМАРС пакується в картонові пачки щоби не ломилися.

Anargyros — Виторці найлучшого сорта Турецьких і Єгипетських Циґареток у світі.

BOXES of 10 or 20

КАЖУТЬ, ЩО ЦАР ЩЕ ЖИЄ.

Ревельські „Последні Известія" ч. 108. подають за софійською газетою „Русь" сензаційні ревеляції про те, що Микола ІІ. і вся його родина живуть у здоровлю та достатку. Проживають вони нібито в околицях Шанґаю на китайській території. Один англійський ілюстрований журнал помістив навіть фотографію „цілої" царської родини в китайських строях. Знимка походить з 1922 р. По словам газети царську родину потаємно викрав з тюрми зять Распутіна, капітан Соловйов, що тепер робить безнастанні повстання на Сибірі. Той капітан Соловйов і вивіз щасливо царську родину до Китаю. В організації вивозу царя брали участь Німці. Велику ролю в цій справі мав відограти граф Альвенслебен, що належав до німецького дипломатичного корпусу в Киві за часів гетьмана. Був це запеклий монархіст і великий приклонник Миколи ІІ. Провадив він свою акцію з доручення Вільгельма ІІ., який бажав за всяку ціну спасти царську родину. Гр. Альвенслебен предсказав кнївським монархістам, ще дня 5. червня 1918 р., що за кілька днів появиться офіціяльне большевицьке оголошення про розстріл Миколи ІІ. та наслідника престолу. Граф запевнив тоді київських монархістів, що тому урядовому комунікатови не можна буде вірити, бо цар разом з родиною вже у певному місці і що розстріл буде большевиками симульований. В звязку з тим усім на нараді великих князів у жовтні 1923 р. —пише газета — великі князі рішили, що „не маємо права вважати царя і його родину а також вел. кн. Михаїла Олександровича, помершими".

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ ТРОХ ЗЛУЧЕНИХ ТОВАРИСТВ: „ЗАПОРОЖСЬКОЇ СІЧИ", „УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ І КЛЮБУ ЗЛУЧЕНОЇ МОЛОДІЖИ

— відбудеться —

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

в неділю 1-шого червня

JUNE 1, 1924.

BELVEDERE PARK, North Beach, L. I.

Парк отворений від години 10 рано до 11 в ночі.

Початок музики на галі від 12. в пол. до 11 в ночі

ВСТУП 50 ЦЕНТІВ.

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛ. ГРОМАДА В КОЛЧЕСТЕР, КОНН.

запрошує отсим усіх Українців з Колчестер і цілої околиці на

ТОРЖЕСТВЕННЕ ПРИВІТАННЯ УКРАЇНСЬКОГО АРХИЕПИСКОПА

ВПРЕОСВЯЩЕНОГО ІОАННА ХВЕДОРОВИЧА

яке устроює Громада в Колчестер в НЕДІЛЮ, 1. ЧЕРВНЯ С. Р.

Початок привітання о год. 10-ій рано.

Після Богослуження відбудеться принняття в честь Владики, в якім візьмуть участь усі Українці місцеві і позамісцеві.

124-25 **Комітет.**

Дохід на Відбудову Українського Народного Дому, Читальні і Рідної Школи в Скалаті.

НЮЙОРСЬКИЙ КОМІТЕТ ВІДБУДОВИ УКР. НАР. ДОМУ, ЧИТАЛЬНІ І РІДНОЇ ШКОЛИ В СКАЛАТІ

— уряджує —

В СУБОТУ, ДНЯ 31-ГО МАЯ 1924 РОКУ

в УКР. НАР. ДОМІ, 217-219 E. 6th St., NEW YORK, N. Y.

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

ПОЧАТОК о годині 8-мій вечером точно. — ВСТУП 50 цнт.

Музика перворядна.

124-25 **Комітет.**

НЕСПОДІВАНУ РАДІСТЬ.

Викликує календар Бузьок у своїх властителів коли вони побачать, що кожда сторона в календарі! І майже кождий жарт має свої окремі ілюстрації. Властителем Бузька може стати за 75 центів в книгарні „СВОБОДИ".

ПЕРЕСИЛКА ГРОШЕЙ ДО КРАЮ В ДОЛЯРАХ

ПАШПОРТИ — КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ

СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ ВСІЛЯКОГО РОДА,

КУПНО І ПРОДАЖ ДОМІВ В ФІЛАДЕЛФІЇ І ОКОЛИЦІ,

КОНТРАКТИ КРАЄВІ І АМЕРИКАНСЬКІ

АСЕКУРАЦІЯ ДОМІВ І МЕБЛІВ ВІД ОГНЮ

Хто має до полагодження котру з наведених справ, нехай особисто або письмово зголоситься до знаної з перед війни правдиво української канцеляріЇ нотаріяльної:

T. J. HRYCEY & CO.

Bell Phone: Lombard 26-83 **329 South Fourth Street,** **Philadelphia, Pa.**

ФАРМИ!

ФАРМА В НЮ ДЖЕЗИ.

Фарма 149 акрів, 15 акр. жита, 15 пшениці, 17 вівса, 20 кукурузи, 20 ліса, решта сіно і пасовиско, 18 тон тогорічної кукурузи, дім на 9 кімнат, 7 инших будинків, 13 коров, бик, 2 ялівки, 300 курий, 500 курчат, молотілька, 3 коні, трактор, фармерська машинерія, автомобіль, 50 миль від Ню Йорку. Ціна $12.500, вплати $5.500.

Фарма 70 акрів, 10 акрів ліса, сад, дім на 7 кімнат і 5 инших будинків, 2 корови, 2 коні, стадо курий, 10 акрів вівса, 12 кукурузи. Ціна $5000, вплати $2000. **A. MIKRUT, 103½ St. Mark's Pl., E. 8th St., New York City.**

ЗАКЛАДАЄТЬСЯ

УКРАЇНСЬКА КОЛЬОНІЯ

В НЮ БРОНСВІК, Н. ДЖ.

в дуже гарній околиці, близько 78 великих фабрик, стріт-кара, штори, школа і т. д.

Компанія будує доми 4-5-6 румові на ордер.

Тепер найвідповідніша пора вибрати собі найліпші льоти під будову, тому не відкладайте, лише приходіть або пишіть до:

ПЕТРО ГРИГОРАК, Room 230, 5 Beekman St., New York, N. Y.

НА ПРОДАЖ фарма 112 акрів, 40 акрів орної землі решта ліс і пасовиско ,вся будівля нова, новий сад всяких овочів, 2 милі до малого місточка Chesterfield, школа і почта близько хати. По близші інформації пишіть до **PAUL SENKIW, Box 95 Chesterfield, Conn.** 123-26

На продаж мала фарма 35 миль з Ню Йорку, одна година їзди, по близші інформації голоситися особисто або листовно **J. BODNAR, Park Ave., R. F. D. 23, Huntington, L. I., N. Y.,** в Ню Йорку телефоном Kellog 8472. 125-30

НА ПРОДАЖ мала фарма 48 акрів добра земля, дім на 7 кімнат, стайня і инші забудовання, жерельна вода, сад, близько до великих міст і колії. Фарма дуже добра до плекання худоби і курий. Ціна умірковано. По близші інформації пишіть до: **N. BILEJCHUK, R. F. D., Lumberville, Pa.** 124-25

ПРОДАЄТЬСЯ фарма в гарній місцевости в Ню Джерзи недалеко від Ню Йорку, 73 акрів, 13 акрів ліса, решта орна земля, 25 акрів озимих посівів, дім на 8 кімнат, велика стодола і другі забудовання, 4 корови, 2 коні, 150 курий, безроги, гуси, всі вози і машинерія потрібна на фармі, пів милі до місточка і стації, школа при фармі. Ціна $4000, готівкою $1800. 20-25

P. OWDY,
194 Ave. A. близко 12 ул. **New York**

ФАРМА віддалена пів милі від міста на цимантованій дорозі, висша школа недалеко фарми, 90 акрів, 50 орної землі, решта пасовиско і будівничий ліс, річка, сад, новий дім на 8 кімнат, парове огріванне, електрика, водопроводи, велика стодола і богато инших будинків, 14 коров, 2 коні, 200 курий, гуси, качки і вся потрібна машинерія, вся фарма засіяна. Дохід за молоко $400 в місяць. Ціна $8000, готівкою $4000. 20-25

S. POKUTNY,
116 E. 7th St., New York City

ДУЖЕ ТАНО спродам 2 лоти близько Somerset, N. J. Інтересованих прошу голоситись особисто на адресу:

ATANAZ YUREZKO,
235 E. 102 St., Apt. 10, 2nd floor,
125-26 **New York City.**

ПРОДАЄТЬСЯ

Дім на 4 кімнати, електрика, лота 100x50. Ціна $2,300.

Дім на дві фамілії мурований, 5 лотів, дві корови, кури. Ціна $3,700.

Дім на дві фамілії, 8 лотів в добрім місци. Ціна $8,000. 127-27

Голоситися до:

S. GRENTUS,
59 Beacon St., Newark, N. J.

НА ПРОДАЖ ФАРМИ коло Miami, малі і великі, земля чорна. Зими в нас нема. Фарми продаємо на виплати Цілу інформацію сих фарм дасть:

GEO. SENNETT,
506 First National Bank Bldg.,
Miami, Fla.
96—

МАЛА ФАРМА
10,000 квадр. стіп
Близько Ню Йорку.

$450. — $50 завдатку а $5.00 місячно. 5 мінут ходу до великого міста, один блок від школи. Близько 50 фабрик, склепи і церков. Висока, суха і рівна земля. **Mr. SOBKOW** Builder, Room 910, **63 Park Row, New York City.**

НА ПРОДАЖ

Дім на 3 фамілії по 5 кімнат і ванна, горяча вода в Бронкс. Ціна $9500, готівкою $2900.

Дім на 18 фамілій з двома склепами в бизнесовій дільниці, рент $3000. Ціна $23,000, готівкою $7000. 20-26

Дім на 20 фамілій по 3 кімнати на фамілію, рент $2800. Ціна $17,500, готівкою $5000.

GAWLINSKY & COMPANY
426 E. 16th St. New York City

ШИФКАРТИ,
паспорти, висилка грошей, справи нотаріяльні, чесно і тано особисто або листовно полагоджує
***John Haniak,* нотар**
613 CARSON STR. S. S.
PITTSBURGH, PA.

СТАНДАРД БАНК

Найпевніше місце для ульокування заощаджених грошей.

Приймає ощадности на книжечку і платить 4%

Пересилає гроші до краю і доручує в долярах на місци замешкання.

Продає шифкарти до і з краю по цінам Корабельних Компаній.

Полагоджує справи нотаріяльні тутешні і старокраєві.

Отворено вечерами до 8-мої години.

Голосіться особисто або листовно в рідній мові до:

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

ЗМІНА АДРЕСИ.

ДР. К. Д. БІЛИК

повідомляє, що тепер урядує від 9 до 10 години рано і від 6.30 до 8. години вечер 52 E. 7th St., Tel. Dry Dock 5143, і від 4. до 6. години 120 East 34th St., Tel. Caledonia 9014.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG
203 EAST 13th STREET
близько 3-ої Евні.
NEW YORK, N. Y.

Години офісові щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.
Tel. Stuyvesant 4032

DR. M. SMITH

16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло церкви св. Юрія
Говорить по українськи
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Наймодерніші електричні апарати.

СПЕЦІЯЛІСТ
ХРОНІЧНИХ НЕДУГ
МУЩИН І ЖЕНЩИН

як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, висилене нервів, ревматизм, острі нервові і хрящеві недуги.
Порада даром.

Dr. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK

Межи 4th Ave. з Irving Place
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ

Учіться АКУШЕРІЇ в нашій школі або в своїй хаті під нашою дирекцією; **старанна, цілковита і скора наука;** приймаєсь кождого часу. По укінченю **видаємо ДИПЛЬОМ. Адресувати: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 E. 14th St., New York City. Тел. Lexington 4219.**

ПОКОНАЙТЕ СВОГО ВОРОГА

Ваш небезпечний ворог є тут в Америці, а ним є те, що Ви не почуваєтесь тут як у себе в дома. Не можете поняти дійсного життя Американця, бо не можете з ним порозумітися і розмовитися задля незнання анґлійської мови. Нашою легкою методою Ви навчитесь мови протягом 3 місяців через почту. Сотки учеників вивчились в нашій школі. Маємо богато вдячних письм. Пробні лекції і подробиці висилаємо за 10 цнт. грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте: .(3)

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 92K, 210 W. 147th Street,
New York City.

НЕ СКОРОЧУЙТЕ СОБІ ЖИТТЯ.

Славний американський лікар говорить в недавно виданім артикулі: „Найгіршим злом при їдженню є злий звичай їсти забогато. Можна перебачити переступлення сеї реґули підчас свята Подяки, Різдва, Нового Року, а часом навіть в якусь урочистість, однак поза сим повиннисьмо їсти все умірковано, позаяк є се так само злою річию перепрацьовувати свої органи травлення як перепрацьовувати свойого коня. За знущанняся над звіриною можемо бути карані — кара за надуживанне свойого жолудка по весь час може не прийти сейчас, однак є певним, що вона мусить надійти, надірванне здоровля і скорочення життя прийдуть невідклично". Коли Ви согрішили супроти сього правила, возьміть Трінера Гірке Вино, котре поможе Вам усунути наслідки Вашого надужиття. Лікарство се очищує внутренности не ослаблюючи їх, помагає травленню і допроваджує цілий орґанізм до нормального стану. Як тонік для нервового системи Трінера Гірке Вино є надзвичайно цінним у випадках нервового розстроєння, недокровности, утрати енергії. Коли Ваш аптикар чи доставець лікарств не має його на складі, пишіть до Joseph Triner Company, Chicago, Ill.

ОДНА З НАЙБІЛЬШОЇ СПОСІБНОСТИ ОДЕРЖАТИ ЦІЛКОМ ДАРОМ

гарний нашийник, вартости $3.50 і приряд до виробів з кораликів з около 10 тисяч виборовими кораликами.

РОЗДАСТЬСЯ ЛИШЕНЬ 5 ТИСЯЧ КОЖДОГО.

Ми певні що нема женщини, котра не скористала би з сей рідкої оферти і не набула ЦІЛКОМ ДАРОМ сі цінні подарунки, яких вартість є більша як $5.00. Кожда женщина має нагоду гарно вбратися в наш нашийник а на приряді до виробів з кораликів зробити для себе, її приятелів, гарний нашийник з кораликів або бранзолетку чи вісьорок та инші гарні річи, які суть в моді а навіть може продати їх за добру ціну. Всякі ріжні взірці і поучення залучені. Ті дві гарні річи дістане від нас кожда женщина, коли купить в нас сі гарні фіранки які бачить на ілюстрації. Плетені з сильних коронок переплітані, шиті на рогах гарні десені з двома пеліканами по середині. Вони так довгі та широкі, що здадуться на велике вікно. Сі фіранки мають так гарний і богатий вигляд, що кожда сусідка буде подивляти їх. Ціна за сі фіранки на два вікна лишень $5.35, а в додатку як подраунок дістанете ті дві гарні річи. Вдоволенне ґарантоване або звернемо гроші. Ми не жадаємо наперед гроший, залучіть лишень 20 центів на пересилку а $5.35 заплатите при відборі фіранок і подарунків. Присилайте замовлення днесь до відвічальної фірми.

LUXUS SALE CO., 1513 Emma Street, Dept. 303, CHICAGO, ILL.

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ!

ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧИ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБІЙТИСЬ.

Коли Ваше Братство чи Товариство потребує народного або американського прапора, церковних хоругов, лент, відзнак, шапок або инших річий, то зверніться до нас з замовленнем.

МИ Є САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ, А МАТЕРІЯЛ ЛІПШИЙ І В ДЕШЕВШІЙ ЦІНІ ЯК ДЕІНДЕ.

ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:

Американський прапор:

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$2.50	$4.00	$5.00	$7.00

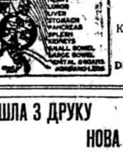
Український прапор з гербом на обі сторони:

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$3.25	$6.00	$7.00	$10.00

Кожде Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів, як паради, пікніки і прогульки, виступити з своїми прапорами, відзнаками і лентами в шапках.—Просимо щиро всіх Українців удаватись до нас з повним довірем, бо ми ручимо за тревалість і красу замовлених у нас річий. Ми уділимо Вам всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас наш катальоґ з взірцями і подамо Вам докладну ціну. Не відкладайте але пишіть на адресу:

EAGLE REGALIA COMPANY
115 Nassau St., New York, N. Y.

НЕ ТРАТЬТЕ НАДІЇ.

У всіх — навіть найтяжших недугах можете відзискати здоровле. Нема недуг, щоб неможливо було їх повалити, тільки треба на час вдатися. Як Вам непомогли лікарства ані операції, то зайдіть до моєї канцелярії а будете здорові. Коли не поздоровієте, не заплатите мені ані цента. На всякі питаня відповідаю листовно.

DR. J. MILLER, D. C., PH. C. (МЕЛЬНИК)
49 E. 7th Street, New York, N. Y.
Кождого дня від 9. до 8. вечер. В неділі і свята від 9. до 1. пополудни.
ФІЛІЯ: 69 Chestnut St., Yonkers, N. Y.
DR. GARNELL, D. C. обслужить вас на тихсамих услівях. Години ті самі.

ВИЙШЛА З ДРУКУ **ВИЙШЛА З ДРУКУ**

НОВА ТЕАТРАЛЬНА ШТУКА

„З ОБІЙМІВ В ОБІЙМИ"

Сценки з червоних днів 1920 року в галицькому селі.

В сій штуці виступає 22 особи.

ЦІНА 35 ЦЕНТІВ.

Замовлення слати до:

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ОСЛАБЛЕНІ І НЕРВОВІ МУЖЧИНИ І ЖІНКИ

Нуґа-Тон надає кріпности і сили слабим нервам, скріпляє і оживляє знциділі мускули.

Нуґа-Тон містить лік, для вроблення ослаблених і поражених нервів сильнійшими і більше кріпкими, який усуває нервові недомагання і надає нового життя і більшої енергії життєвим органам. Він рівнож містить лік для збогачення, зачервоніння і привернення здоровля крови. Крім сего Нуґа-Тон має в собі ще ШІСТЬ инших цінних ліків для прочищення і оживлення цілого тіла.

Сей чудовий лік прочищує шкіру з прищів, привертає краску прибліднім лицям і збільшає вагу і енергію у вишищених організмах або ослаблених довгою недугою, ґрипом або надужиттями. Читачі сеї часописи переконаються, що Нуґа-Тон є знаменитим ліком на нестравність, запір, печінкові недомагання, отяжілий біль голови, млосние, жолудкові атаки. Він упрямнює віддих, усуває обложення язика, поправляє апетит і так знаменито реґулює жолудок і кишки.

Спробуйте його на наше ризико! Виповніть і вишліть днесь купон. *Відкладанне може спричинити богато шкоди!* Ціна Нуґа-Тон виносить лише $1.00. Можете купити шість пакетиків за $5.00. Заживайте Нуґа-Тон через 20 днів на наше ризико і коли не будете вдоволені вислідами, відішліть решту пакетика а ми звернемо вам гроші. Пішліть сейчас—САМЕ ТЕПЕР. Ви не можете втратити одного цента. *Нуґа-Тон продають також аптикарі і вони ґарантують, що він принесе повне вдоволення, або звернуть гроші. Глядіть за сею ґарантією на кождім пакетику.*

— — — ВИШЛІТЬ СЕЙЧАС СЕЙ КУПОН — — —

National Laboratory, Dept. Ukr. H-3 1018 So. Wabash Ave., Chicago, Ill.

Панове:—В залученню пересилаю $............ за............ пакетиків Нуґа-Тон. Буду заживати Нуґа-Тон в протягу 20 днів, і коли не буду вдоволений, пішлю Вам назад решту, а Ви звернете мені назад усі мої гроші.

Імя і назвиско ....

Улиця і число дому ....

Місто .... *Провінція* ....

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ.

ЧЕТВЕРТА ЗАПОВІДЬ.

Повість з галицького життя.

(Продовження). (15)

VII.

Пандяк вернув зі своєї мандрівки до дому аж по тижневі. Вернув злий. Нарікав на своїх підручних, що то дурні, нероби, що не можна на них покладатися, що місто путньої роботи псують йому матеріял і через те має великі втрати. Ось при одній будівлі поміряли зле дерево і так й порізали і всьо пішло на марне.

Старий воркотів цілий день. Говорив, що за рік вмиє від усього руки і не прийме більше жадної роботи, хочби для рідного брата. Порозгоняє всіх дармоїдів і буде лише свого господарства пильнувати. В дома дуже раділи з цього, хоч не зовсім цим погрозам вірили. Таке чули вони нераз від Пандяка, кождого року.

Пандяк пересидів того разу в дома кілька неділь. Раз тільки їздив до Підбужа за деревом, але не на довго. За той час обробив пі досінь поле, посіяв озимину, а люде з села аж чудувались, що бачили Павла при роботі в дома.

Василь помагав батькови як й давнійше. коли ще школярем був. Одягався в полотнянку і старі чоботи або таки босоніж і ніхтоб посторонний не вгадав у цьому парубкови покінченого богослова, співака і проповідника.

Одної неділі про обіді заговорив старий:

— Щож Василю, чи ти ще довго будеш так вислугуватися нашому попови цими „казаннями"?

— Хибаж я вислугуюсь? Парох на мені не заробляє через те, що я його у проповідях виручаю. За проповіди він не бере нічого, а я радий, що мені позволяє проповідати і вправлятися.

— Я це знаю, але це він повинен робити, не ти, ти його виручаєш а він з того користає

— Кажу вам, що я з цього більше користаю чим він.

— І це я знаю, і розумію, та я радби знати, як довго воно ще буде, і коли ти зачнеш вже сам на себе робити.

— Поки не стану священиком сам.

— Отож то, про це я тебе хотів спитати, коли?

— Та я вже нераз вам говорив що ординація буде по новім році.

— А колиб так, даймо на то, владика не хотів висвятити?

Таке питання почув Василь перший раз від батька і не мало зчудувався, з відкіля йому прийшло таке на думку.

— До цього немає владика що до мене жадної причини.

— А ти знаєш які то можуть бути причини, щоб владика не висвятив такого анюмна?

— Ріжні є причини, колиб богослов показався негідним до священичого стану.

— От так, колиб даймо на то не позаплачував довгів...

— Буває і таке, та я жадних довгів немаю.

— Так, так, бо я тобі посилав і не було треба довгів робити... а колиб ти ходів висвятитись не оженившись?

— Це ніяка перешкода, бо є і безженні священики. Та я не розумію, на що ви мене таке питаєте?

— Але я це хочу знати, каже старий вже очевидячки схвильований. Я знаю, щб ти заручився і хочеш женитися під Пилипівку. А чи ти знаєш, кілько самбірська попадя даст тобі посагу за дочкою?

— Про те не було між нами ніколи мови. Дасть, стільки зможе, я і так бідним не буду. Посаг у мене дрібниця...

— Певно, що дрібниця, як батько надбав і є готове, але ти на це не дуже покладай, бо ріжно на світі буває...

— Проз мене, тату, не давайте мені нічого, а я мимо того за посаг з панною Підліською не буду нічого говорити.

— Ти хиба дурень, крикнув Пандяк і вдарив кулаком по столі, а я тобі кажу, що як тота панна твоя не положить півтора тисячки, або не запише у нотаря хати твоя теща, то весілля не буде.

— Василь аж задеревів.

— Тату, що вам до голови прийшло сьогодня при такім святі, таку розмову? І до чого воно? Я женюся для себе, і тут вже так буде, як я схочу.

То була перша суперечка сина з батьком, перша опозиція проти волі батька.

Старий закусив губи і заскалив око на сина, начеб хотів його своїм зором наскрізь провертіти.

— Як підеш проти моєї волі, не дам батьківського благословеньства. і з мого майна нічого не понюхаєш — процідив крізь затиснені зуби.

— То мене Бог поблагословить, бо я не даю причини, щоби мені батьківського благословеньства відмовляти.

— Файний з тебе піп буде, як ти таке говориш...

— Який з мене буде піп, це присудять другі, що на тім краще за вас розуміються, сказав обиджений Василь і поклав ложку на стіл.

— Слухай, хлонче, вважай, бо за таке говорення то я тебе краще висвячу як біскуп. Ти певно ще тямиш, яка моя рука тверда, і реверенда тебе не охоронить...

Василь був страшно схвильований. Такого він не надіявся почути, як воно? Йому покінченому богослови ґрозить батько биттєм? начеб дітвакови якому?

— Спробуйте! А я не завагаюсь піти до суду пожалуватись за побиття, бо я на вас руки не підніму, щоб боронитися тому, що ви мій батько. Побачите що вам в суді за це скажуть.

Такого знову старий не сподівався. Він поблід як стіна. Павлиха перестала їсти також. Дівчина стала плакати. Павлиха ще не бачила свого чоловіка таким. Що йому сталося.? Вона ніколи чоловікови не противилась і говорила мало. Тепер почувши як він синови ґрозить, вона не втерпіла:

— Павле, що ти говориш? Бог тебе відступив? Та ти би піднімав руку на Василя, що за пів року вже буде священиком.

— Ловчи дурна, ти цього не розумієш, кажу вам, що так буде, як я хочу і кінець.

Він встав від стола сердитий надяг свиту і вийшов, за хвилю побачили як запряг коника до візка і виїхав за ворота.

— Що татови сталося?

— То чиясь намова — каже Василь. — До того чорт вложив свої пальці. Я гадаю, що якийсь барішивник піднявся мене з богачкою засватати, та цим богацтвом татови голову замакітрив.

— Але ти Васильку, цього не слухай і свої панни не покидай то така добра дитина і мені дуже по серцю. Як вона мене вже тепер шанує. Не зважає на це, що я собі проста баба з села. А инча то можеб і в кукхню не приняла. Я знаю, як між людьми водиться. За богацтвом сину не побивайся. Воно само прийде, як Бог благословити буде, а коли ні, то й готове розточиться. Нераз я думала над тим, яка я буду щаслива з такою невісточкою мов прилипочка. Не лякайся сину тата, то все минеться. Він вибормочеся викречеться, а опісля таки пристане. А хочби й ні, ну то що? Хибаж ти для батька женишся?

— Я, мамо не хотів би з татом зривати, хибаби не можна було інакше... Спробую ще по доброму.

— Тобі би з цим порадитись у нашого єгомосця.

(Дальше буде).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

NORTH ARLINGTON напроти публичної школи на Ridge Road. Лоти під будову 25x100. $200 згори, $15 місячно. Всі уліпшення,вода, ґаз, електрика, хідники; можна сейчас будуватися. Будівничі позички. **Public Service Development Corp., 123 Liberty St., New York City.** 113-15

ПРОФЕСОР МУЗИКИ в українській гімназії в Тернополи, управитель хору, б. капельмайстер австр. військової орхестри, знаючий в теорії і практиці устав і літурґічний церковний спів, (син дяка) іспитований народний учитель і фаховий педагоґ, грає на скрипцях і на кількох дутих інструментах, поручений Впсл. о. деканом Громницьким з Тернополя, добрий організатор, пошукує посади в Злуч. Державах, дяко-учителя, диригента хору або управителя банди. Адреса його: **ФИЛИП БАССА, Микулинецька, число 18, Тернопіль, Галичина.** Інформації в Америці уділить з гречности: **о. Лев І. Сембратович, 4123 Clippert Ave., Detroit, Mich.** 123-25

НА ПРОДАЖ БУЧЕРНЯ

з мармуровим урядженнем, продаєся по причині відізду з міста. Інтерес між Українцями і Поляками, вироблений. Голоситися до штору під ч. 25-6
251 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ТРОХА ЗЕМЛІ і життє; зменьшіть дорожнечу життя; виховуйте кури, огородовину. $200 згори, $15 місячно. Реальність близько школи, склепів, кар і босів; пять центів до Нюарку; вибір 5—6 кімнат доми; легкі услівя. **MELZER, 123 Liberty St., New York City.** 13-15

ПЕРШИМ українським друкарем був Іван Хведорович року 1554. Минає 350 літ. Чи знаєте хоть одного визначнішого українського друкаря від того часу? Правда що ні! Друкарська справа повинна бути на першім місци в кождій нації. Це уста Народа. Маєте нагоду стати друкарем. До трох місяців науки в нашій друкарни за малою оплатою. Голосіться сейчас: **БАЗАР ПРЕСС, 30 E. 7th St., New York City.** 125

NORTH ARLINGTON, близко школи, склепів, кар і босів. 3 пять кімнат бонґало. $300 згоди, $300 коли скінчений. Решта $25 місячно. **Public Service Development Corp., 123 Liberty St., New York City.** 13-15

УВАГА! УКРАЇНЦІ! УВАГА!

Першорядний будівничий, Українець, котрий будує по умірковаиим цінам, далеко дешевше як чужі будівничі, котрі беруть дорогі ціни тай нераз сміються ще з Вас. Тому оглянїться родимці і відноситься до мене як збудую тапше і ліпше.

Голосіться до:

P. M. KUSHNIER,
BOX 489, BABYLON, N. Y.
10,14,16,20,24

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО

Польща завела нову монетарну систему „Польські Злоті" на місце польських марок, які рівняються одному золотому франкови? Чи Ви знаєте, що звичайні циґаретки мають в собі звичайний тютюн а Гелмар турецькі циґаретки мають в собі 100% чисто турецький тютюн?

ПАРАЗІТИ.

Зі всіх паразітів на тій земли, солітер є найгірший. Коли другі живуть продуктами праці, солітер кромі того, що є галапасом підриває також життя своєї жертви, пожераючи постепенно всьо що на його дорозі. Представте собі що ви кормите солітера, може з пятьдесять фітів довгого, котрий пожерає всі потрібні соки для вашого жолудка всю поживу з вашого корму, котра повинна би перетворитися в красну чисту богату кров. Сей потвір потребує дуже мало часу, щоби цілковито підкопати здоровле пацієнта. Нема чоловіка, котрий би міг жити без поживи, а сей

хроб попросту забирає припаси крови. Через день він виростає більший як він до вас дістався, а пацієнт мусить терпіти несчисленні болі і клопоти з його причини. В жолудку того хроба забити не можете, бо він є витревальший від вас. Наколи ви возьмете отрую, щоби його убити, рівночасно і себе убєте. Але є чудовий спосіб увільнити людство від того страховища, через котрого так много людий іде перед часом в могилу. Laxtan є препарат загально уживаний. Він його не убиває, але убезсилює, а другі складники Laxtan-у чимскорше його виганяють з вашого організму. Наколи його позбудетесь, можете благословити сей день, коли ви побачили се оголошеннє. Ніколи не заплатите за богато, щоби увільнитись від солітера. Замовте повну дозу Laxtan-у сегодня за $10.48. Продається лише у **Laxal Med. Co., 348 Laxal Bldg., Box 963, Pittsburgh, Pa.** Не приймайте наслідувань, але жадайте правдивого ліку. Дешеві ліки є шкідливі. Правдивий товар завсігди коштує гроші. Laxtan є також нешкідливий навіть в случаю коли ви не маєте хробака. Радше заплатіть за добрий лік, як ваші свояки малиби платити за похорон. На обезпеченнє посилки належить долучити 25 центів окремо.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
129 E. 7th St., New York City
Telephone: Orchard 2568

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".